

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 808

Archeologienota Stationsstraat 36-40
te Harelbeke (West-Vlaanderen)
Programma van Maatregelen

LAURENS VAN DAMME

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2021
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Claeys Simon & Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag. De geplande werken omvatten de inplanting van drie woningen ter hoogte van de bestaande tuinzones in het zuidwesten en van een residentie bestaande uit zes appartementen en een commerciële ruimte op het gelijkvloers langs het tracé van de Stationsstraat (waar zich in de huidige toestand de drie rijhuizen situeren). Er worden geen kelders voorzien, enkel een liftput ter hoogte van het appartement.

De drie woningen zullen voorzien worden van een oprit aan de Ballingenweg. Achter de woningen, in oostelijke richting, zullen tuinzones met een terras ingericht worden. Ten zuiden van de meest zuidelijk gelegen woning zullen twee stroken verharding aangelegd worden zodat autoverkeer een verharde zone met parkeergelegenheid kan bereiken. Hier zullen immers vijf garageboxen (met ruimte voor stalling van fietsen), vijf open parkeerplaatsen en een fietsenstalling ingeplant worden. In het oosten wordt deze parking van de residentie gescheiden door een tuinzone. De residentie wordt opgetrokken aan het tracé van de Stationsstraat, waar zich in de huidige situatie de drie rijhuizen bevinden. De commerciële ruimte wordt ingericht aan de straatzijde.

Uit de vondst van tal van gebruiksvoorwerpen in vuursteen, kan worden afgeleid dat de omgeving van Harelbeke zeker vanaf het Epi-Paleolithicum (circa 10.000-9.000 voor Christus) door de mens werd bewoond. Ook uit de hierop volgende periode, het Mesolithicum (9.000-4.300 voor Christus) zijn verschillende vindplaatsen gekend in Harelbeke (onder meer op ca. 700m van het projectgebied; zie de CAI-analyse). Vondsten of vindplaatsen uit het Neolithicum (de introductie van de landbouw), de Bronstijd of de IJzertijd zijn relatief schaars in Harelbeke, doch maakte de CAI-analyse ook gewag van vondsten uit de metaaltijden, onder meer sporen die gevonden zijn op ca. 400m van het terrein. Aangezien archeologische waarden uit de steentijden en metaaltijden vnl. te situeren zijn ter hoogte van de oevers van de Gavers, en menselijke activiteit uit die perioden vnl. daar gesitueerd moet worden, wordt het aantreffen van vondsten en/of sporen uit deze perioden niet verwacht. Doch wordt het niet absoluut uitgesloten.

Het historisch kaartmateriaal heeft aangetoond dat vnl. de as Marktstraat-Gentsestraat bebouwing heeft gekend, en dat het gebied ten zuiden hiervan een sterk ruraal karakter had. Het plangebied was zo onbebouwd (met uitzondering van het primitief kadaster) tot mogelijk in de jaren 1950, waar,

op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, voor het eerst bebouwing waar te nemen is in een langzaam ontwikkelde stationsbuurt. Op die manier is de kans dat er sporen van historische bebouwing wordt aangesneden quasi nihil. Aangezien het plangebied dienst gedaan heeft als landbouwgrond, is er wel een concrete verwachting naar sporen die gerelateerd kunnen worden aan landbouwactiviteiten. Deze zouden echter niet bijdragen aan beduidende kenniswinst mbt. de geschiedenis van Harelbeke. Het zeer lage archeologische potentieel, geformuleerd in een oudere archeologienota door Frederik Roelens en het bijhorende advies van regiospecialist Philippe Despriet, komt met andere woorden niet uit de lucht gevallen. Er werd ook contact opgenomen met Philippe Despriet die het zeer lage archeologische potentieel herbevestigde: het projectgebied is gelegen tussen twee Romeinse bewoningskernen (Marktplaats en de Collegewijk) en daarna buiten de historische stadskern van Harelbeke. Dit advies wordt gevolgd door ADEDE bv.

Voor delen van de tuinzones van woningen nr. 36 en 38 werd reeds, in het kader van een verkaveling voor een koppelwoning, geen verder onderzoek geadviseerd. Daarnaast kan er ook bodemverstoring verwacht worden ter hoogte van de bestaande bebouwing, daar waar de geplande residentie zal gesitueerd worden. Deze residentie valt grotendeels binnen de contouren van deze bestaande bebouwing en zal niet onderkelderd worden (echter wordt wel een liftput geplaatst, doch is de oppervlakte van de ingreep beperkt; dit geldt ook voor eventuele regenwater- en septische put(ten)). Op die manier blijft de impact van de werken op de bodem erg beperkt. Bovendien heeft het DHM aangetoond dat er mogelijk sprake is van een ophoging van de bodem langs het tracé van de Stationsstraat (mogelijk voor de constructie van de rijwoningen) tot ca. 2m. Wat overblijft is een zone die overlapt met de tuinen van de bestaande rijhuizen. Omdat de landschappelijke en bodemkundige situatie hier gelijk is aan deze van het projectgebied die in de oudere archeologienota van Frederik Roelens werd behandeld, er dus eveneens een zeer laag archeologisch potentieel is voor deze zone, en omwille van de versnippering van de bodemingrepen, en het feit dat de oppervlakte en vorm van deze zone verder onderzoek bemoeilijkt, is ADEDE bv van oordeel dat vervolgonderzoek vanuit een kostenbaten-analyse niet te verantwoorden valt.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.